

Informace ze zdravotnictví Královéhradeckého kraje

Ústavu zdravotnických informací a statistiky
České republiky

Hradec Králové
10.8.2006

10

Tuberkulóza a respirační nemoci - činnost oboru v Královéhradeckém kraji v roce 2005

*Tuberculosis and Diseases of the Respiratory System - Activity in Branch in the
Královéhradecký Region in 2005*

Souhrn

Informace ze zdravotnictví kraje o činnosti oboru tuberkulózy a respiračních nemocí v Královéhradeckém kraji v roce 2005 obsahuje údaje o ambulantní péči v členění podle druhu zdravotnického zařízení a podle území z oblasti personálního zajištění, činnosti a o dispenzarizovaných osobách pro vybrané diagnózy. Je doplněna také základními ukazateli lůžkové péče v nemocnicích a léčebnách TBC a respiračních nemocí.

Summary

Information on health service activity in the branch of tuberculosis and diseases of the respiratory system in the Královéhradecký region in 2005 contains data about out-patient care by type of establishment and by districts of the region, data about personnel capacity, activity and about patients followed up for selected diagnoses. It is supplemented by basic indicators on in-patient care in hospitals and institutes for TB and respiratory diseases.

Podkladem pro zpracování dat byly výkazy A (MZ) 1-01 vyplněné ambulantními odděleními (pracovišti) oboru tuberkulózy a respiračních nemocí (TRN) a výkazy o lůžkovém fondu zdravotnického zařízení a jeho využití L (MZ) 1-02. Tyto výkazy byly součástí Programu statistických zjišťování Ministerstva zdravotnictví ČR na rok 2005 a jsou vystaveny na internetu www.uzis.cz [NZIS / Výkazy 2005]. Program byl sestaven v souladu se zákonem č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů. Návratnost výkazů byla 93,8 %. Údaje pro výpočty relací na obyvatelstvo byly získány z materiálů ČSÚ.

Edice IZK o činnosti oboru tuberkulózy a respiračních nemocí v kraji v předchozích letech je dostupná na internetových stránkách ústavu v části Rychlé informace.

Na mapce je znázorněno rozložení zdravotnických zařízení poskytujících ambulantní i lůžkovou péči k 31.12.2005. Jsou zde zahrnuta i odloučená pracoviště.

Ambulantní péče v oboru TRN byla rovnoměrně rozložena mezi samostatné ordinace lékařů specialistů a ambulantní ordinace lůžkových zařízení; celkem ji v kraji zajišťovalo 15 zdravotnických zařízení, ve kterých pracovalo 15,97 lékařů a 26,00 zdravotnických pracovníků nelékařů s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu (ZPBD), vše v souhrnu úvazků včetně smluvních. V přepočtu na 100 tisíc obyvatel bylo v kraji 2,9 lékařů (ČR 3,3), na jednoho lékaře tohoto oboru připadlo v kraji 34 305 obyvatel (ČR 30 430).

V ordinacích TRN bylo provedeno 79 053 ošetření - vyšetření (dále jen ošetření), přičemž v průměru na jednoho lékaře připadlo 4 950 ošetření (ČR 6 249). Zatímco republikový průměr se v posledních třech letech téměř nezměnil, v kraji došlo k poklesu tohoto ukazatele.

Proti tuberkulóze bylo v kraji očkováno 3 052 osob. Nejpočetnější skupinou očkovaných byly děti ve věku 11 let (87 %). Komplikace po vakcinaci nastaly ve 3 případech (0,1 %).

Největší objem péče byl, stejně jako v minulých letech, věnován dispenzarizovaným osobám, v roce 2005 bylo pod stálým lékařským dohledem 21 460 osob (z toho 47 % tvořil podíl žen). V přepočtu na 10 tisíc obyvatel byl celkový počet dispenzarizovaných v kraji 391,34, v ČR pak 495,44. Nejčastější příčinou dispenzarizace (v 45,5 %) byla chronická obstrukční plicní nemoc (CHOPN). Toto onemocnění bylo v roce 2005 nově zařazeno do sledování v členění na jednotlivá stadia (dříve chronická bronchitis a emfyzém plic). Další nejčastější příčinou dispenzarizace na odděleních TRN v kraji bylo astma bronchiale (36 %) , které je nově sledováno podle 4 stupňů závažnosti.

Ambulantní zařízení TRN evidovala celkem 3 307 osob se zvýšeným rizikem onemocnění tuberkulózou nebo jinou mykobakteriózou. Dále byly sledovány osoby se zvýšeným rizikem onemocnění plicní rakovinou, tzn. kuřáci s vysokým konzumem cigaret, osoby s dysplastickými buňkami ve sputu a osoby s profesionální expozicí kancerogenů. Srovnání mezi okresy je však pouze orientační, protože některá zařízení jejich počty nevykazují.

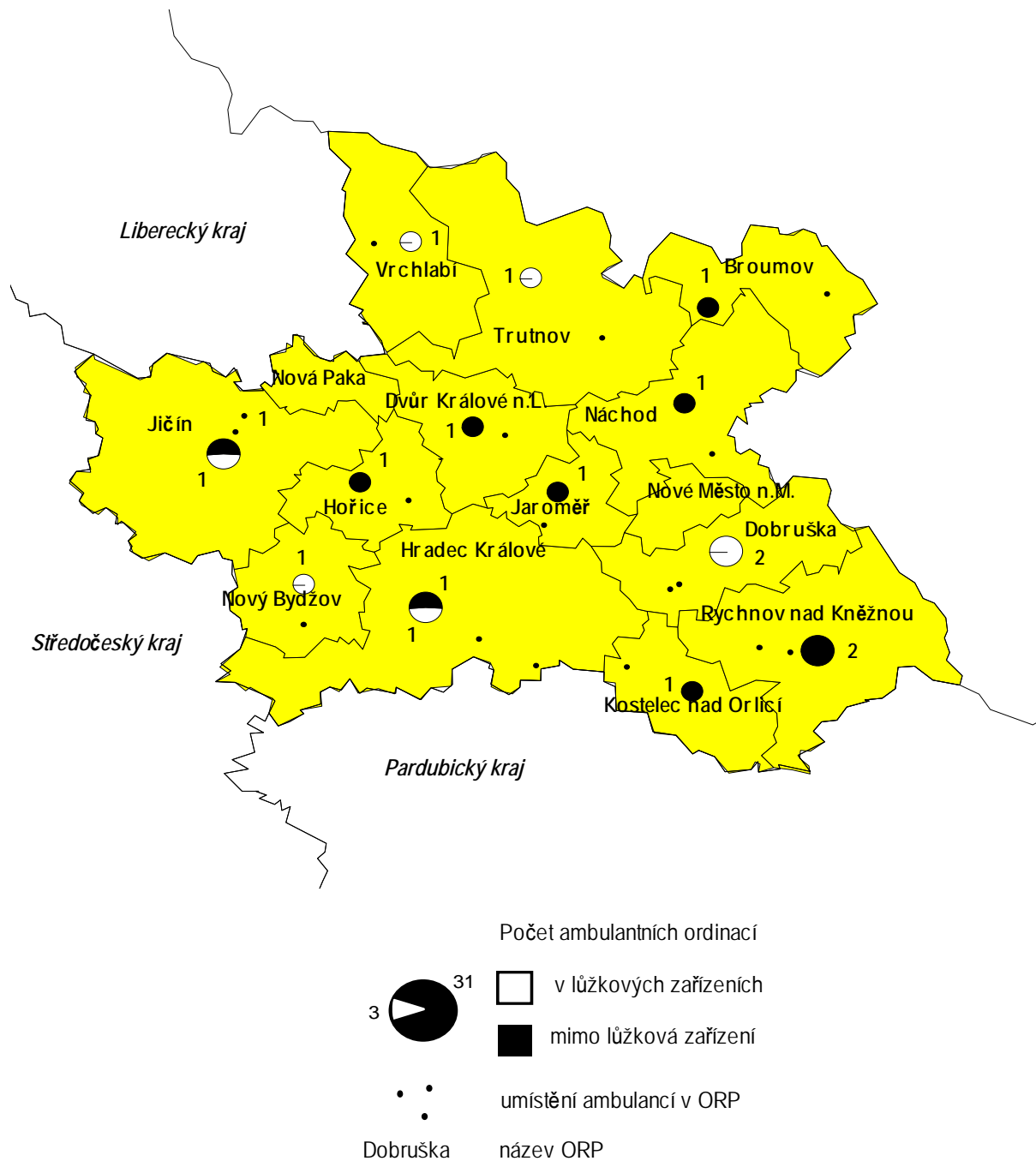
Lůžková péče v oboru TRN byla pacientům k dispozici na 2 nemocničních odděleních s 57 lůžky, léčebnami kraj nedisponuje. Na odděleních pracovalo k 31.12.2005 celkem 4,95 lékařů a 20,90 ZPBD, z toho 19,90 u lůžka nemocného. Hospitalizováno bylo celkem 1 531 pacientů. Průměrná ošetrovací doba v nemocnicích kraje činila, obdobně jako v předchozím roce, 9 dnů (ČR 11 dnů) a využití lůžek 242,2 dne (ČR 265,9 dne).

Značky v tabulkách

- Ležatá čárka (-) v tabulce na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval
- Ležatý křížek (x) značí, že zápis není možný z logických důvodů

Zpracovala: Iva Lebedová
ÚZIS ČR, Královéhradecký krajský odbor
Hradecká 1172, 500 03 Hradec Králové
tel.: 495 515 331
e-mail: drahokoupilová@uzis.cz
<http://www.uzis.cz>

Síť zdravotnických zařízení poskytující ambulanci péči v oboru TRN dle obcí s rozšířenou působností

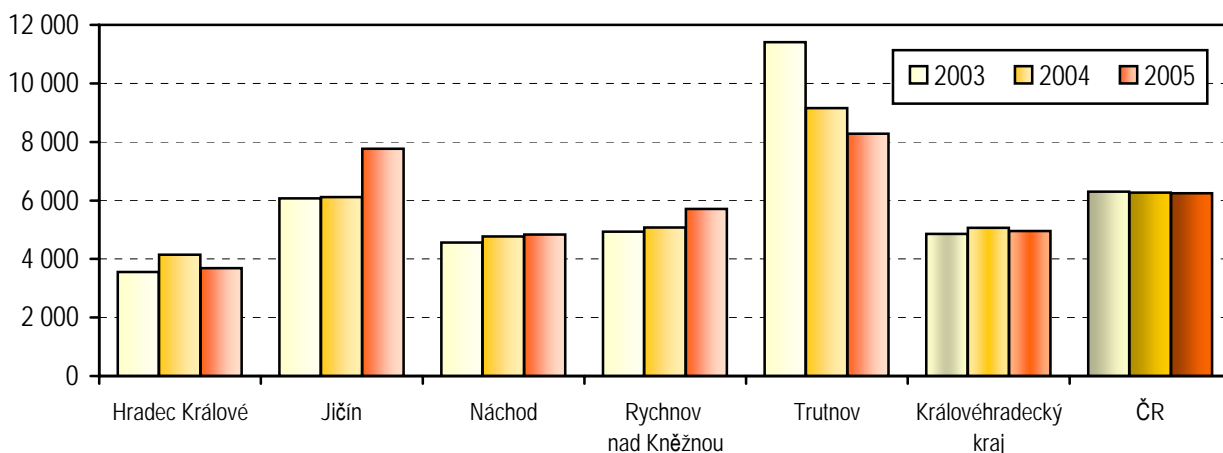
Personální zajištění a počet ošetření - vyšetření v ambulantní péči dle druhu zdravotnických zařízení a dle území

	Počet ZZ a pracovišť	Počet pracovníků ¹⁾			Počet ošetření - vyšetření			
		lékařů	skladba lékařů v %	ZPBD ²⁾	celkem	z toho očkování BCG	struktura ošetření v %	na 1 lékaře
dle poskytovatele péče								
Ambulantní část lůžkových ZZ	7	8,65	54,16	18,60	34 892	1 722	44,14	4 033,8
Samostatné ordinace lékařů specialistů	7	7,25	45,40	7,40	43 977	1 330	55,63	6 065,8
Ostatní ambulantní ZZ	1	0,07	0,44	-	184	-	0,23	2 628,6
Královéhradecký kraj	15	15,97	100,00	26,00	79 053	3 052	100,00	4 950,1
dle území (okresu)								
Hradec Králové	3	7,55	47,28	11,10	27 830	219	35,20	3 686,1
Jičín	2	1,07	6,70	3,00	8 310	584	10,51	7 766,4
Náchod	3	3,50	21,92	3,00	16 936	235	21,42	4 838,9
Rychnov nad Kněžnou	4	2,30	14,40	3,40	13 139	964	16,62	5 712,6
Trutnov	3	1,55	9,71	5,50	12 838	1 050	16,24	8 282,6
Královéhradecký kraj	15	15,97	100,00	26,00	79 053	3 052	100,00	4 950,1
Česká republika	305	336,87	x	670,02	2 105 120	102 557	x	6 249,1

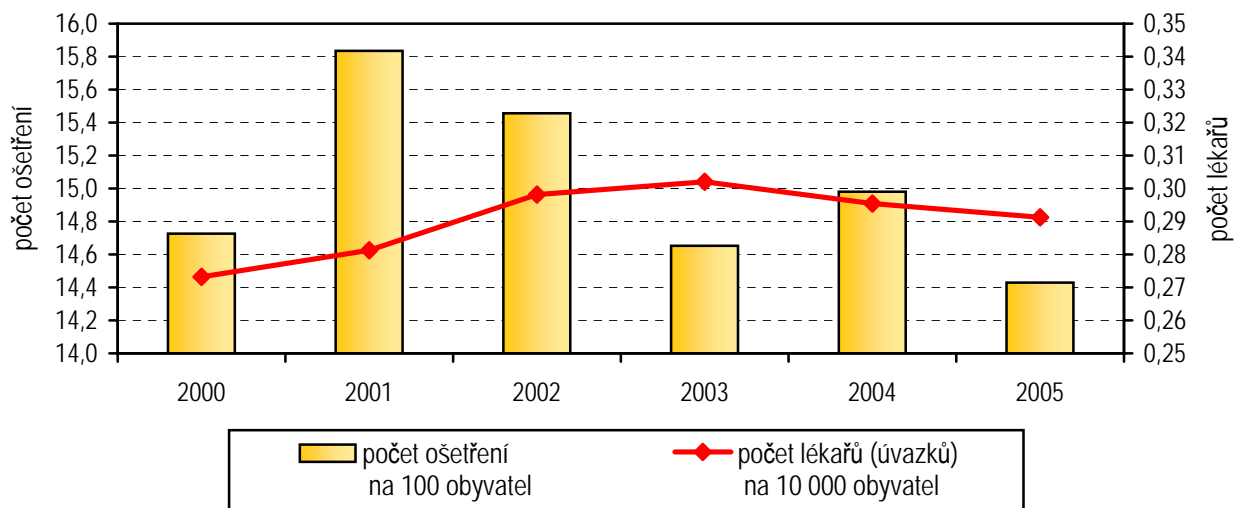
¹⁾ Součet úvazků, vč. smluvních

²⁾ ZPBD - zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu dle zákona č. 96/2004 Sb., o nelékařských zdravotnických povoláních § 5 - § 21

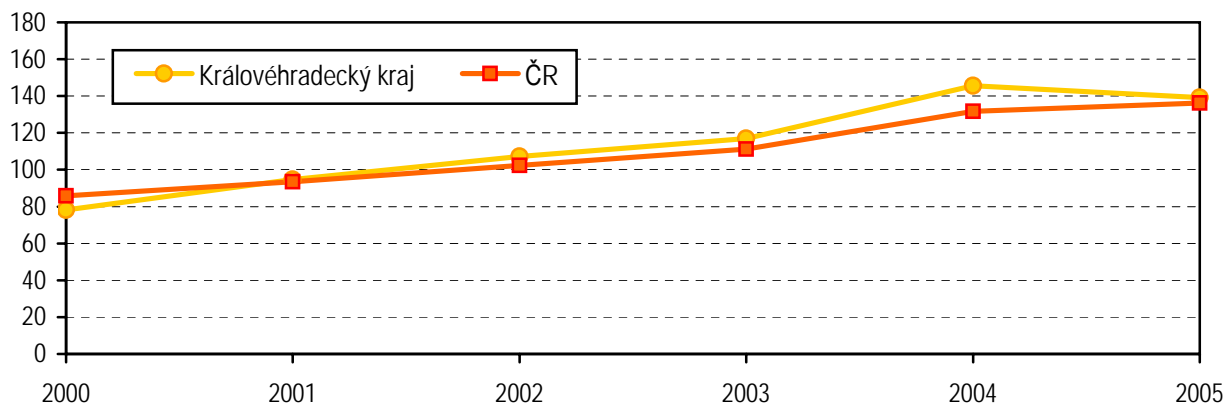
Počet ošetření - vyšetření na lékaře v letech 2003 - 2005

Počet ošetření a počet lékařů v letech 2000 - 2005

Počet dispenzarizovaných pacientů pro astma bronchiální na 10 000 obyvatel v letech 2000 - 2005

Osoby dispenzarizované pro netuberkulózní onemocnění

Onemocnění (diagnóza MKN-10)	Počet dispenzarizovaných osob						ČR na 10 tis. obyvatel
	kraj					na 10 tis. obyvatel	
	celkem	z toho					
		ženy	děti (0-14 let)	nově přijatí ¹⁾ muži	nově přijaté ¹⁾ ženy		
Zhoubné novotvary DÚ ověřené cytologicky nebo histologicky (C33, C34.0-9, C39.9)	639	134	-	208	58	11,65	16,29
Neověřené zhoubné novotvary DÚ	89	20	-	20	5	1,62	1,66
Nezhoubné novotvary DÚ (D14.2-4, D19.0)	133	67	-	6	5	2,43	4,00
Zánětlivá onemocnění plic (J12-J18, J85.0-2)	651	276	6	143	114	11,87	41,15
CHOPN (chronická bronchitis, emfyzém) (J41.0-8, J42, J43.0-9, J44.0-9)	9 773	4 240	2	1	1	178,22	230,12
stadium 0 - rizikové	2 138	1 012	2	115	91	38,99	49,37
stadium 1 - lehké	2 268	1 082	-	134	83	41,36	55,41
stadium 2 - střední	2 617	1 069	-	174	121	47,72	67,56
stadium 3 - těžké	2 131	871	-	124	67	38,86	40,64
stadium 4 - velmi těžké	619	206	-	50	25	11,29	14,89
Astma bronchiální (J45.1-9, J46)	7 628	4 384	91	254	391	139,10	136,17
stupeň 1 - intermitentní	1 607	884	74	62	95	29,31	33,88
stupeň 2 - lehké perzistující	2 831	1 659	15	79	108	51,63	47,17
stupeň 3 - středně těžké perzistující	2 305	1 320	2	71	142	42,03	42,04
stupeň 4 - těžké perzistující	885	521	-	42	46	16,14	12,13
Bronchiectázie (J47)	149	59	-	13	5	2,72	5,07
Sarkoidóza (D86.0,2)	516	298	-	21	23	9,41	8,05
Pneumokoniózy (J60-J66)	535	74	-	16	5	9,76	13,86
Difuzní plicní fibrózy a alergická alveolitis (J67.0-9, J84.0-9)	261	115	-	22	32	4,76	5,71
Nenádor.onemocnění pohrudnice (J86-J94)	298	89	-	41	20	5,43	8,06
Nemoci plicního oběhu a následky oběhových změn (I26-I28)	172	84	-	11	17	3,14	6,58
Jiná netuberkulózní onemocnění DÚ se závažným průběhem (J68-J80, J96.0-9, J98.0,4,6-9)	616	271	-	38	34	11,23	18,73
Celkem	21 460	10 111	99	794	710	391,34	495,44

¹⁾ Nově zjištěná onemocnění (poprvé v životě pacienta)

Osoby se zvýšeným rizikem onemocnění tuberkulózou a plicní rakovinou dle území

Území, okres	Osoby se zvýšeným rizikem onemocnění tuberkulózou				Osoby s vyšším rizikem onemocnění plicní rakovinou ³⁾
	skupina R1 ¹⁾		skupina R2 ²⁾		
	celkem	z toho děti (0-14 let)	celkem	z toho děti (0-14 let)	
Hradec Králové	187	-	1 161	42	2 070
Jičín	110	-	329	8	1 810
Náchod	99	-	385	28	2 935
Rychnov nad Kněžnou	661	5	154	21	465
Trutnov	48	5	173	34	2 532
Královéhradecký kraj	1 105	10	2 202	133	9 812
ČR	33 319	55	29 876	2 237	137 080

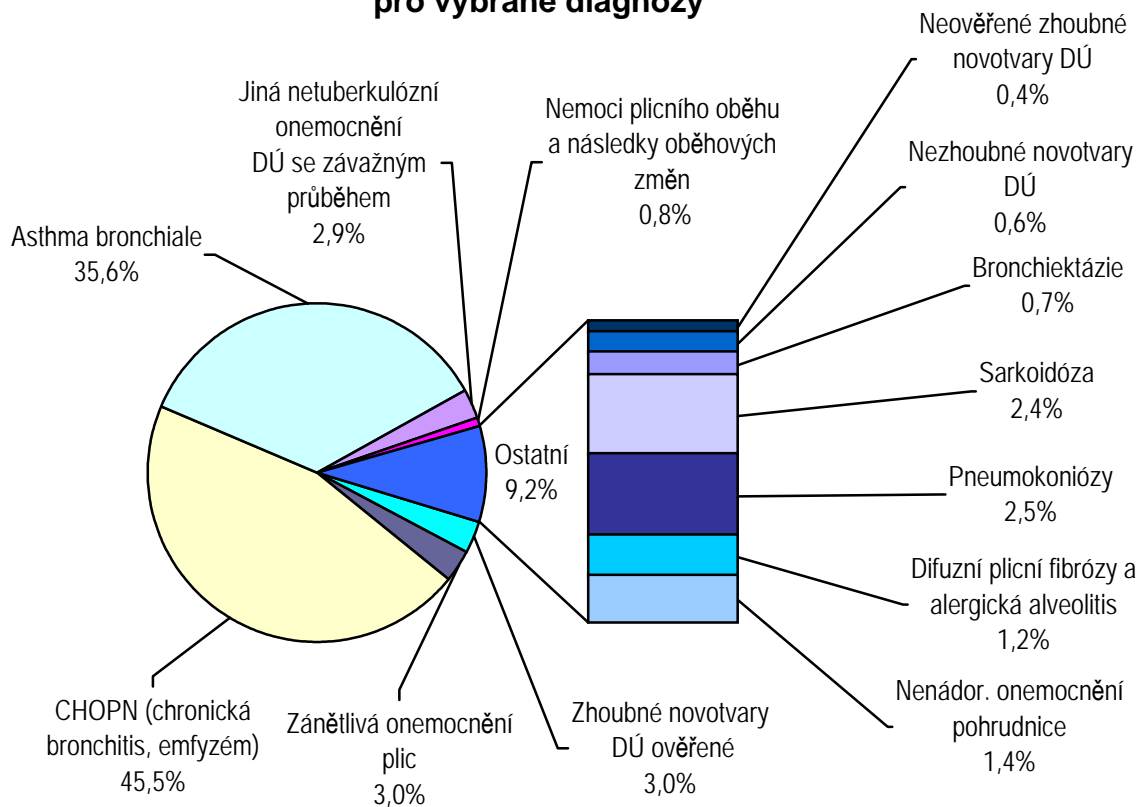
¹⁾ Skupina R1 - do této skupiny přearazují osoby ze skupiny P II (resp. přearazené z P I tj. osoby léčené pro tuberkulózu nebo mykobakteriálu dýchacího ústrojí), nebo M II (resp. přearazené z M I tj. osoby léčené pro tuberkulózu nebo mykobakteriálu mimo dýchacího ústrojí) jestliže :

- mají závažné přidružené nemoci,
- mají závažné přidružené podmínky,
- mají rozsáhlé zbytkové změny po léčení tuberkulózy nebo jiné mykobakteriály.

²⁾ Skupina R2 - do této skupiny se zařazují osoby v kontaktu s bakteriologicky ověřenou tuberkulózou nebo jinou mykobakteriálou

³⁾ Osoby s dysplastickými buňkami ve sputu, osoby s profesionální expozicí kancerogenů a kuřáci s vysokým konzumem cigaret

Struktura dispenzarizovaných pacientů pro vybrané diagnózy

Využívání lůžkového fondu plicních oddělení nemocnic a odborných léčebných ústavů (OLÚ) a zatížení zdravotnických pracovníků

Ukazatel	Nemocnice		OLÚ	
	kraj	ČR	kraj	ČR
Počet oddělení	2	43	-	21
Počet pracovníků ¹⁾				
lékaři	4,95	184,54	-	72,32
ZPBD ²⁾ celkem	20,90	571,99	-	375,31
sestry ²⁾ u lůžka	19,90	530,49	-	334,99
ZPOD ²⁾	3,00	170,83	-	102,19
Průměrný počet lůžek	57,00	1 608,71	-	1 895,45
Průměrný denní stav obsazených lůžek				
celkem	37,8	1 168,6	-	1 380,7
na 1 lékaře	7,6	6,3	-	19,1
na 1 sestru ²⁾ u lůžka	1,9	2,2	-	4,1
Počet lékařů na 100 lůžek	8,68	11,46	-	3,90
Počet ZPBD ²⁾ na 100 lůžek	36,67	35,53	-	20,22
Počet hospitalizovaných	1 531	38 776	-	14 208
Nemocniční letalita	73,3	82,4	-	49,3
Využití lůžek ve dnech	242,2	265,1	-	265,9
Průměrná ošetrovací doba	9,0	11,0	-	35,5
Prostoj lůžek ³⁾	3,0	2,5	-	8,1

¹⁾ Součet úvazků

²⁾ Zdravotničtí pracovníci dle zákona č. 96/2004 Sb.:

ZPBD - zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu (§ 5 - § 21)

sestra - všeobecné sestry a porodní asistentky (§ 5 - § 6)

ZPOD - zdravotničtí pracovníci nelékaři pod odborným dohledem nebo přímým vedením (§ 29 - § 42)

³⁾ Ve dnech na 1 hospitalizovaného z lůžek schopných provozu

Seznam nemocnic s oddělením TRN v kraji:

Fakultní nemocnice Hradec Králové

Oblastní nemocnice Trutnov a.s.